

Laarbeek, 22 mei 2017

Geachte heer Van Dam,

Op 11 april 2017 heeft u het ontwerp-wetsvoorstel Interimwet veedichte gebieden voor een internetconsultatie ter inzage gelegd. Namens de gemeente Laarbeek uit de regio Zuidoost-Brabant ontvangt u hierbij onze reactie op het ontwerp-wetsvoorstel.

De Interimwet veedichte gebieden maakt het mogelijk om in een gebied de omvang van de veehouderij te reguleren. Er kan een maximum worden gesteld voor:

- het aantal dieren van een bepaalde soort in het gehele gebied,
- het aantal dieren van een bepaalde soort per veehouderijlocatie;
- het aantal veehouderijlocaties in het gebied.

De Interimwet dient het belang van de kwaliteit van de leefomgeving in veedichte gebieden. Vaak is sprake van een stapeling van effecten waardoor in elk geval het leefklimaat en het draagvlak voor de veehouderij in het gebied ernstig onder druk staan. Afhankelijk van de lokale situatie kan de Interimwet voor gemeenten een aanvulling zijn op het instrumentarium dat hen ter beschikking staat onder het omgevingsrecht.

Interimwet als aanvullend instrument

De beperking van het huidige omgevingsrecht is dat het alleen een indirecte sturing op dieraantallen mogelijk maakt. Het limiteren van dieraantallen via het bestemmingsplan is een lastige en ongewisse route voor een gemeente; één die vaak bij de rechter strandt. De milieuregelgeving biedt alleen de mogelijkheid om emissies te beperken. De 'traditionele' route leidt via technische maatregelen tot emissievermindering, maar gaat tegelijk gepaard met vergroting van de omvang van de veestapel (de kosten moeten immers worden terugverdiend, alhoewel de praktijk leert dat niet altijd de regel is). De gestage toename van de omvang van de veestapel frustreert een deel van de partijen en maatschappelijke organisaties. Daardoor zijn de verhoudingen in veel gemeenteraden en -besturen de laatste jaren onder druk komen te staan. Ook het verminderen van het aantal dieren is een 'route' die kan leiden tot emissievermindering. Dit is men zich steeds meer gaan realiseren. Bij een aantal gemeenten is de wens ontstaan om in dit opzicht zelf het stuur in handen te nemen. De Interimwet maakt directe sturing op dieraantallen mogelijk. Dit sluit aan bij de politieke en bestuurlijke werkelijkheid van de laatste jaren. In veel gemeenten in Zuidoost-Brabant wordt de discussie gevoerd over veehouderij, gezondheid van omwonenden en dieraantallen. De mogelijkheden die de Interimwet biedt kunnen een brug slaan in de politieke en bestuurlijke verhoudingen. Om het leefklimaat in zwaar belaste veedichte gebieden te verbeteren hebben de besturen en raden nu een extra instrument in handen. Men kan nog steeds kiezen voor de 'traditionele technische route', maar ook voor de 'dieraantallen route' of een combinatie van beiden om tot een afgewogen en gedragen beleid te komen voor veedichte gebieden. Zoals het wetsvoorstel nu is opgesteld zijn de gemeenten daarbij geheel afhankelijk van de provincie.

Rol van de gemeenten

De regulering van dieraantallen in veedichte gebieden dient tot stand te komen via een programmatische aanpak (programma leefomgeving en veehouderijen) met doelstelling en aanpak, waarbij in een verordening regels en voorschriften worden gesteld om de doelen van het programma te bereiken. Omdat het veelal zal gaan om veedichte gebieden met een gemeentegrens overschrijdende reikwijdte en/of invloed, is het logisch om de bevoegdheid bij de provincie te leggen. De lokale kennis en de plannen met een gebied liggen echter bij de gemeente. Het is de intentie van de Interimwet dat de gemeenten en andere belanghebbende partijen actief worden betrokken bij het opstellen van een programma en verordening voor een veedicht gebied. Dit is echter niet geregeld in het wetsvoorstel. Het staat de provincie in principe vrij of en hoe ze gemeenten en andere belanghebbenden betrekken bij de uitvoering van de Interimwet. Dit brengt onzekerheid met zich mee voor agrariërs, omwonenden en gemeenten. Zij weten op voorhand niet waar zij aan toe zijn of wat zij kunnen verwachten. Daarom dringen wij er op aan om de provincie expliciet de opdracht te geven om (in ieder geval) de gemeenten te betrekken, en dit als zodanig in de Interimwet op te nemen. Andersom moet een gemeente of een samenwerking van gemeenten een verzoek bij de provincie kunnen indienen om een programma en verordening op te stellen voor een veedicht gebied. Een verzoek dat door de provincie op grond van de Interimwet in behandeling moet worden genomen en alleen gemotiveerd kan worden afgewezen.

Tot slot geven wij u nog een aantal technisch-inhoudelijke aandachtspunten mee.

- Als bron voor het aantal dieren wordt in het wetsvoorstel verwezen naar de landbouwtellingen. Ook andere systemen voor telling kunnen worden gebruikt. Deze aantallen wijken doorgaans af van hetgeen in de omgevingsvergunning (Wabo) aan aantallen is verleend (vergund recht). Voorkomen moet worden dat er verschillende systemen naast elkaar gaan bestaan met betrekking tot het aantal dieren dat op een veehouderijlocatie gehouden mag worden. Wanneer bijvoorbeeld op grond van de landbouwtellingen het aantal dieren lager wordt vastgesteld dan het aantal dat is vergund in de omgevingsvergunning, dan zal de veehouder in kwestie zich benadeeld voelen en zal dit leiden tot procedures over schade- of nadeelcompensatie. Het is onwenselijk dat er veel procedures ontstaan als gevolg van 'systeem verschillen' wat betreft het bepalen van de dieraantallen. Procedures over schade- of nadeelcompensatie zijn alleen acceptabel als deze een functie hebben vanwege de noodzaak tot het reguleren c.q. limiteren van dieraantallen in een veedicht gebied.
- Wat is de referentie voor het aantal te houden dieren? Is dat het aantal feitelijk gehouden dieren of het vergunde aantal of nog iets anders, en volgens welke registratie en op welk moment?
- In het programma leefomgeving veehouderijen en bij het opstellen van een verordening moet rekening worden gehouden met indicatoren voor de veedichtheid van een gebied. Wat veedicht is wordt in verschillende regio's anders ervaren. Wat is dan het nut van deze indicatoren voor de uitvoering van de wet?
- Definitie veehouderijlocatie: "een locatie van een veehouderij voor het houden van landbouwhuisdieren". Dit sluit aan bij de Wet milieubeheer en het begrip inrichting. Met het in werking treden van de Omgevingswet komt het begrip inrichting te vervallen. Hoe gaat de wetgever dit ondervangen?

Wij vertrouwen er op dat u onze reactie betreft in de verdere besluitvorming. Voor vragen kunt u terecht bij F. Stouthart (f.stouthart@odzob.nl, tel. 088-3690668).

Hoogachtend,

namens het college van burgemeester en wethouders van Laarbeek,

Frans van Zeeland,
Wethouder milieu

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized loop that encloses the text 'Frans van Zeeland, Wethouder milieu'.